

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

מז.

עין משפט נר מצוה

(א) (ב"ב כג:.) ויניח פת"י לקמן לו. ד"ה ודקארין, (ג) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ד) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ה) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ו) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ז) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ח) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ט) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (י) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יא) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יב) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יג) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יד) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (טו) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (טז) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יז) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יח) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (יט) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כ) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כא) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כב) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כג) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כד) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כה) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כו) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כז) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כח) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (כט) (ב"ב כג:.) לקמן כה, (ל) (ב"ב כג:.) לקמן כה.

שפה שאסר. זה אינו יודע שהיתה של אציו אלא על פיו של זה ומה שאסר הרי התיר: **גב' טעמא דאיכא עדים.** דלמא דהינמא: **הבעל מהימן.** ולא אמרינן הואיל ומסקפא לן על יום נישואיה אס בתולה היתה אס בעולה העמד אותה על חזקתה של קודם לכן ומתחלה בתולה היתה: **היא נאמנת.** דלחיל במר חזקה דגופא: **בבדי ושמא.** גבי משארסתמי נאנסתי היא טוענת כרי לי הוא והוא אינו טוען אלא שמא עד שלא ארסתין דהא אינו יודע מתי נאנסת: **ודקארי לה.** למימר סתמא דלא כרבן גמליאל: **מאי קארי לה.** ומאי עלה דעתו לאפוקי מדר"ג הא לא דמיא לה: **כיון דרוב נשים בסולוס נישאות.** קרובה טענתה להיות אמת יותר משלו וכברי ושמא דמיא: **והכי נמי מסתברא.** דר"ג מודה דה דבעל מהימן: **אי אמרס בשלמא איירי ר"ג במודה.** דהך רשא הודאה הוא דקא מודה ר"ג לרבי יהושע ואמר אע"ג דפליגנא עלך בבדי ושמא מודינא לך בבדי וברי היינו דשיק למינתי בתריה ור' יהושע מודה לר"ג דהאומר לחברו שדה זו כו' דאע"ג דפליגנא כפ"ק (יב:.) במשארסתמי נאנסתי דאע"ג דליכא למימר מגו לא מהימנא מודינא דהאי מנו דאי בבדי שתיק ולא ח"ל של אביך היתה כי אמר ליה נמי לקתמיה הימנו מהימן דללקמן: **אלא אי אמרס לא איירי.** רשא במודה ר"ג מאי מודה רבי יהושע מאי שייך למינתיי הכא ואהיכא קאי: **אמנו קאי.** אפלוגמא דליכא למימר דה מגו כפי קמא קאי וקאמר אע"ג דפליגנא במגו דהתם במגו דהכא מודינא דללקמן: **הייא.** איכא מגו: **הרי כריסה בין שנייה.** וקאמרס נבעלתי: **וקאמרס נבעלתי.** ולכשר נבעלתי מהימנא: **בשלמא לר' אעזר דאמר.** דפרק קמא (ט) טענתייהו במנה ולא כלום מוכח עך שלא הכיר דה אינה יכולה לתובעו אלא מנה והוא אומר דרוסת איש את ולא כולם איכא מגו דאי בעיא אמרה מוכח עין אני תחתך ואית לה מאתים: **וקאמרס.** מוכח עין אני מעיקרא ולא תבעה אלא מנה מהימנא: **אלא לר' יוחנן.** דאמר (ט) טענתייהו במאתי ומנה שהיא תובעתו מאתים ליכא מידי בין תחתיו למעיקרא מאי מגו איכא: **הכא.** גבי שדה אין שור שחוט לפניך שיעלה על לב בעליו לתבוע מי שחטו כלומר אס שתק זה לא היו לו עוררים הלכך אי לאו דדבר פשוט הוא שלקחה הימנו לא היה אומר לו של אביך היתה הלכך אמרי' מגו אכל גבי לא מנא לה בתולים שור שחוט לפניך בתולים שלא מנא לה הס הסייתו לנא לנא' דאע"פ שיש לה להשיב טענה טובה מזו לא אמרינן מגו דלמא לא אסקה אדעתה אי' איערומי קא מערמא: **וכיון שרוב נשים קושיא היא:** יש לה קול והרבה יודעים שיאלה דהינמא:

שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיא של אביו והוא אומר לקתמיה הימנו אינו נאמן: **גב' טעמא דאיכא עדים הא ליכא עדים בעל מהימן לימא תנן סתמא דלא כרבן גמליאל דאי ר"ג הא אמר איהי מהימנא אפילו תימא רבן גמליאל עד כאן לא קאמר ר"ג התם אלא בבדי ושמא אבל הכא בבדי וברי לא אמר (ט) ודקארי לה מאי קארי לה הא ברי וברי הוא (ט) כיון דרוב נשים בתולות נישאות כי ברי ושמא דמי והכי נמי מסתברא מדקתני ומודה רבי יהושע אי אמרת בשלמא איירי ר"ג במודה שפיר אלא אי אמרת לא איירי ר"ג במודה רבי יהושע למאן מודה מי סברת ר' יהושע אהאי פירקין קאי אמנו קאי ואפירקין קמא קאי אהייא אילימא אהא (ט) היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת רבי יהושע אומר לא מפיה אנו חיין התם מאי מגו איכא הרי כריסה בין שנייה אלא אהא (ט) ראוה מדברת עם אחד ואמרו לה מה טיבו של איש זה איש פלוני וכהן הוא ר"ג ור"א אומרים נאמנת רבי יהושע אומר לא מפיה אנו חיין התם מאי מגו איכא הניחא (ט) לועזי דאמר מאי מדברת נסתרה מגו דאי בעיא אמרה לא נבעלתי וקאמר נבעלתי מהימנא אלא לרב אפי דאמר מאי מדברת (ט) נבעלתי מאי מגו איכא ואלא אהא (ט) היא אומרת מוכח עין אני והוא אומר לא כי אלא דרוסת איש את ר"ג ור"א אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפיה אנו חיין התם מאי מגו איכא בשלמא לרבי אלעזר דאמר במנה ולא כלום מגו דאי בעיא אמרה מוכח עין אני תחתך ואית לה מאתים וקאמר מעיקרא דלית לה אלא מנה מהימנא אלא לר' יוחנן דאמר במאתים ומנה מאי מגו איכא אלא אהא (ט) הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים היא אומרת משארסתמי נאנסתי ויהא אומר לא כי אלא עד שלא אירסתך ר"ג ור"א אומרים נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חיין דמגו דאי בעיא אמרה מוכח עין אני תחתך דלא קא פסלה נפשה מכהונה וקאמר נאנסתי דקא פסלה נפשה מכהונה משום הכי קאמר ר"ג דמהימנא וקאמר רבי יהושע לר"ג בהאי מגו דהכא מודינא לך בההוא מגו דהתם פליגנא עילווך מכדי האי מגו והאי מגו מאי שנא האי מגו מהאי מגו הכא אין שור שחוט לפניך התם הרי שור שחוט לפניך וכיון דרוב נשים בתולות נישאות כי לא אתו עדים מאי הוי (ט) אמר רבינא משום דאיכא למימר רוב נשים בתולות נישאות ומיעוט אלמנות וכל הנשאת בתולה יש לה קול**

דאי רבן גמליאל הא אמר איהי מהימנא. נראה דלמ"ד (ט) הטוען אחר מעשה ז"ל לא אמר כלום פריך דלמ"ד דנמי טעין פרעמי הכא נאמן הבעל אפילו לר"ג לומר אלמנה נשאך במגו דאי בעי אמר פרעמי: **הכי נמי מסתברא.** פי' דקונטרס הכי נמי מסתברא דמתני' אחי כרבן גמליאל דמסנינן דבבדי וברי מודה מדקתני ומודה ר' יהושע כו' וקשה לפי' דכי לא איירי נמי ר"ג במודה אחי שפיר ומודה רבי יהושע כלומר אע"ג דכרישא פליגנא עלך כסיפא מודינא לך אע"ג דכרישא וסיפא אינן מענין אחד כי היכי דאחיא ליה שפיר ומודה רבי יהושע אי איירי ר"ג במודה אע"ג דמודה ר' גמליאל אינו מענין ומודה דרבי יהושע ויש ליישב דודאי כי איירי ר"ג במודה שייך דלא הוי מענין אחד כלומר לאגב דתנא מילתא דמודה ר"ג תני נמי מילתא דמודה דה רבי יהושע אכל לא איירי רבן גמליאל במודה לא שייך ברי וברי לא אמר עין למינתי ומודה רבי יהושע לאשמועינן דכרישא אינן מענין אחד אכל קשה דלא הוה ליה למימר אמנו קאי דשהת נמי לפי' אמנו קאי קאי ונראה לר"י דה"פ הכי נמי מסתברא דכברי ושמא דמי ולא דא לומר דפליג רבן גמליאל כרישא אלא אע"ג דכברי ושמא דמי מודה ר"ג משום דלאו שמא ממש הוא מדקאמר ומודה רבי יהושע אי אמרת בשלמא איירי ר"ג במודה כלומר אע"ג דכברי ושמא דמי מודה ר"ג דבעל נאמן הינו דקתני ומודה רבי יהושע דכתיב ברי נאמן דמי ונאמן דמי דרבי יהושע משום דברי ושמא דהוה אינו תובעו כדפי' דקונט' והשתא הוה מודה דר"ג ומודה דר"י מענין אחד אלא אי אמרת דכרישא בבדי וברי גמור הוא ולא איירי רבן גמליאל במודה דפשיטא דכיון דכרי וברי הוא דלא פליג ר"ג מאי מודה וקאמר מי סברת דכרישא קאי וטעמא דר"י דרבי יהושע משום דברי ושמא דמי ונאמן דמי אפי' הלה תובעו ואפירקין קמא קאי:

התם שור שחוט צפנך. פירש דקונטרס שהוא טוען עד שלא אירסתך נאנסת והכא אין שור שחוט לפניך דאין הלה תובעו ור"י מפרש דהכא נמי איירי דהלה תובעו כדפי' וה"פ התם שור שחוט לפניך דהרי אין לה בתולים ואינה יכולה לומר בתולה אני כמו דשור שחוט שאין יכול לומר חי הוא ולהכי בין אומרת משארסתמי נאנסתי בין אומרת מוכח עין אני תחתך לא מהימנא הכא אין שור שחוט לפניך ונאמן דמי דאי בעי אמר לא היתה של אביך מעולם: **כיון דרוב נשים בתולות נישאות כי ליכא עדים מאי הוי.** לרבי פריך דאית ליה (ט) הולכין במגוון אחר הרוב:

גליון הש"ס

גב' ודקארי לה מאי קארי לה. לקמן לו ע"ה וימא ל ע"ה. ימות אי ע"ה יד ע"ה ועב ע"ה גיטין סא ע"ה כ"ק מן ע"ה כ"ב ב ע"ה וז ע"ה קמ ע"ה נכסות ד ע"ה מה סד ע"ה.

מוסף רש"י

הא ליכא עדים בעל מהימן. וכמוכח מנה דהנזיל ממכור עליו הלאה (דשב"ס ב"ב א.) ודקארי לה מאי קארי לה. מי שחטוי פשוט וז צניח המדקס מה עלתה על רוחו (לקמן לו.) דרוב נשים בתולות נישאות. רוב נשים שבעולם שנישאות נבעל בתולות הן (דשב"ס ב"ב א.) מאיש פלוני ובהן הוא. כלומר מיוחס הוא (קדושין עה.) ראוה מדברת עם אחר. בפניה ומשום שהיא דפולקין למגו ולממרה ויזין שבעלה לפסול פסלה מן הכהונה (גיטין א.) ר"ג ור"א אומרים נאמנת. וכשרה לכהונה ולא מספקין לה שבעלה הפסול לה (שם.) מאי מדברת נסתרה. ואפי' שאלה ראוה שבעלה נפקלה לכהונה לר' יהושע דללקמן דמעלה עשו דיוחסין (שם.) היא אומרת מוכח עין אני. הטעם את האשה בחזקת בתולה ולא מנא לה בתולים. היא אומרת מוכח עין אני כו' (פסול א.) שנתקע לה עין בלוחו מקום (שם א.) ומיעוט אלמנות. וז איכא למימר דמן המיעוט היא הואיל ואין לה קול כדמפרש ואיל (דשב"ס ב"ב א.)

תוספות ר"ד

מיתת גובה בלא כתובה דייקין טעמא דאיכא עדים פי' שיצאת בהינמא וראשה פרוה הא ליכא אמרין הואיל ומסקפא לן על יום נישואיה אם היתה בעולה או בתולה העמד אותה על חזקתה של קודם לכן ובתולה היתה לימא תנן סתמא דלא כר"ג דאי ר"ג האמר איהי מהימנא אפילו תימא ר"ג האמר בתר חזקה דגופא וד"י נמא העמד אשה על חזקתה ובתולה היתה ומיהר אפילו תימא ר"ג ע"כ לא קאמר ר"ג אלא ברי ושמא אבל ברי וברי לא אמר עין בפ"ק. דקארי לה מאי קארי לה. כיון דרוב נשים בתולות נישאות ככרי ושמא דמי. וכיון דרוב נשים בתולות נישאות כי לא אתי עדי הינמא מאי הוה ניוול בתר רובא. פי' הולכין במגוון אחר הרוב ושמאל אמר אין הולכין במגוון אחר הרוב וקיל הלכה כשמאל הכא משום דאיכא תרתי רובא וחזקה ובעד אשה על חזקתה ובתולה היתה אפי' שמואל מודה. אמר רבינא משום דא"ל דרוב נשים בתולות נישאות ומיעוט אלמנות ורוב הנשאת בתולה יש לה קול וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא: